

Тхорик Андрій, магістр
Рудакевич Марія, д.н. з держ.упр., професор
Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя,
м. Тернопіль, Україна

ОЦІНКА ПРОГНОЗУ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА

Tkhoryk Andriy, Master
Rudakevych Mariia, Dr. in Public Administration, Professor

ESTIMATION OF BANKRUPTCY FORECASTING OF ENTERPRISE

В даний час банкрутство підприємства виступає як результат його фінансово-економічної неспроможності, причина якої полягає в неплатоспроможності, що характеризується відсутністю оборотних коштів.

Побудуємо прогнозну п'ятифакторну модель Альтмана (табл. 1) [1].

Таблиця 1.

Розрахунок ймовірності банкрутства ТОК ПФ «Тернопільавіаавтотранс»
за п'ятифакторною моделлю Альтмана

Відносний показник	Роки			Ймовірність банкрутства
	2012	2013	2014	
x1	-1,40	-1,39	-1,87	Z<1,81 – ймовірність банкрутства дуже висока;
x2	-0,56	-0,01	-0,44	
x3	-0,56	-0,01	-0,44	
x4	-0,31	-0,32	-0,48	1,81<Z<2,765 – ймовірність банкрутства середня;
x5	0,03	0,06	0,06	2,765<Z<2,99 – ймовірність банкрутства невелика;
Z	-4,47	-1,84	-4,54	Z>2,99 – ймовірність банкрутства дуже мала.

Проведемо розрахунки для визначення ймовірності банкрутства підприємства за 2012-2014 роки:

$$Z^{2012} = 1,2 \times (-1,40) + 1,4 \times (-0,56) + 3,3 \times (-0,56) + 0,6 \times (-0,31) + 0,999 \times 0,03 = \\ = -1,68 - 0,784 - 1,848 - 0,186 + 0,02997 = -4,47$$

$$Z^{2013} = 1,2 \times (-1,39) + 1,4 \times (-0,01) + 3,3 \times (-0,01) + 0,6 \times (-0,32) + 0,999 \times 0,06 = \\ = -1,668 - 0,014 - 0,033 - 0,186 + 0,05994 = -1,84$$

$$Z^{2014} = 1,2 \times (-1,87) + 1,4 \times (-0,44) + 3,3 \times (-0,44) + 0,6 \times (-0,48) + 0,999 \times 0,06 = \\ = -2,244 - 0,616 - 1,452 - 0,288 + 0,05994 = -4,54$$

В результаті проведених розрахунків отримано від'ємні значення Z-коефіцієнта за весь досліджуваний період. Дана ситуація пояснюється тим, що на підприємстві існує суттєва відмінність між співвідношенням власного та позикового капіталу. Відображаємо динаміку зміни Z-коефіцієнта на рис. 1.

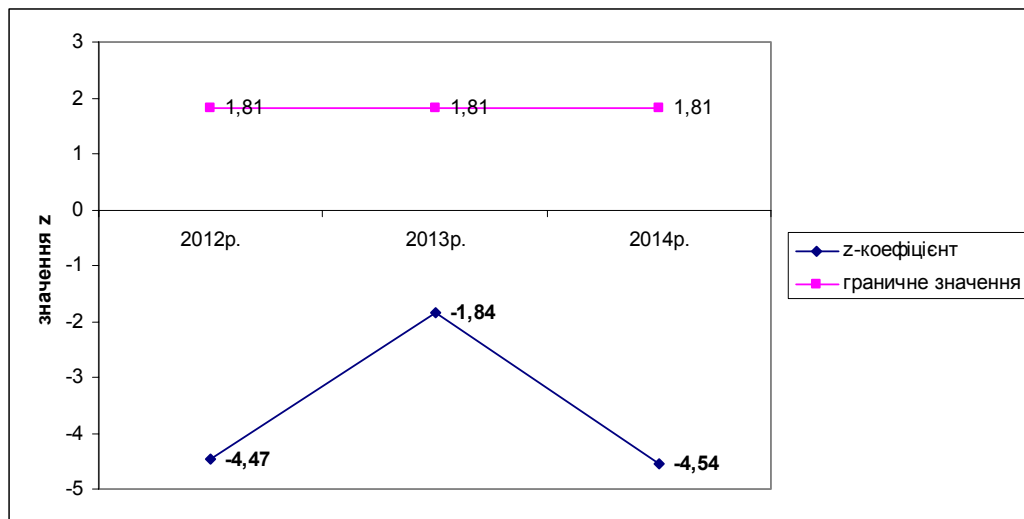

Рисунок 1. Динаміка значення Z-коефіцієнта за п'ятифакторною моделлю Альтмана ТОК ПФ «Тернопільавіаавтотранс» за 2012-2014 роки

Отже, з проведених розрахунків видно, що протягом аналізованого періоду ймовірність банкрутства на досліджуваному підприємстві є дуже значною. Протягом 2012 року дане явище мало найменший ризик. Правильність даної моделі – 95 %.

Представимо модель Ліса (табл. 2) [1].

Таблиця 2.

Розрахунок ймовірності банкрутства ТОК ПФ «Тернопільавіаавтотранс» за моделлю Ліса

Відносний показник	Роки			Ймовірність банкрутства
	2012	2013	2014	
x1	0,08	0,07	0,05	Мінімальне значення $Z < 0,037$
x2	-0,58	-0,47	-0,48	
x3	-2,23	-2,29	-2,83	
x4	-0,31	-0,32	-0,48	
Z	-0,19	-0,13	-0,20	

Проведемо розрахунки для визначення ймовірності банкрутства підприємства за аналізований період:

$$Z^{2012} = 0,063 \times 0,08 + 0,092 \times (-0,58) + 0,057 \times (-2,23) + 0,001 \times (-0,31) = -0,00504 - 0,05336 - 0,12711 - 0,00031 = -0,19$$

$$Z^{2013} = 0,063 \times 0,07 + 0,092 \times (-0,47) + 0,057 \times (-2,29) + 0,001 \times (-0,32) = 0,0044 - 0,04324 - 0,13053 - 0,00032 = -0,13$$

$$Z^{2014} = 0,063 \times 0,05 + 0,092 \times (-0,48) + 0,057 \times (-2,83) + 0,001 \times (-0,48) = 0,00315 - 0,04416 - 0,16131 - 0,00048 = -0,20$$

Оскільки, в усіх випадках Z менше від встановленої норми та має від'ємні результати, то це значить, що ймовірність банкрутства на досліджуваному підприємстві є надзвичайно висока.

Відображаємо динаміку зміни Z -коефіцієнта на рис. 2.

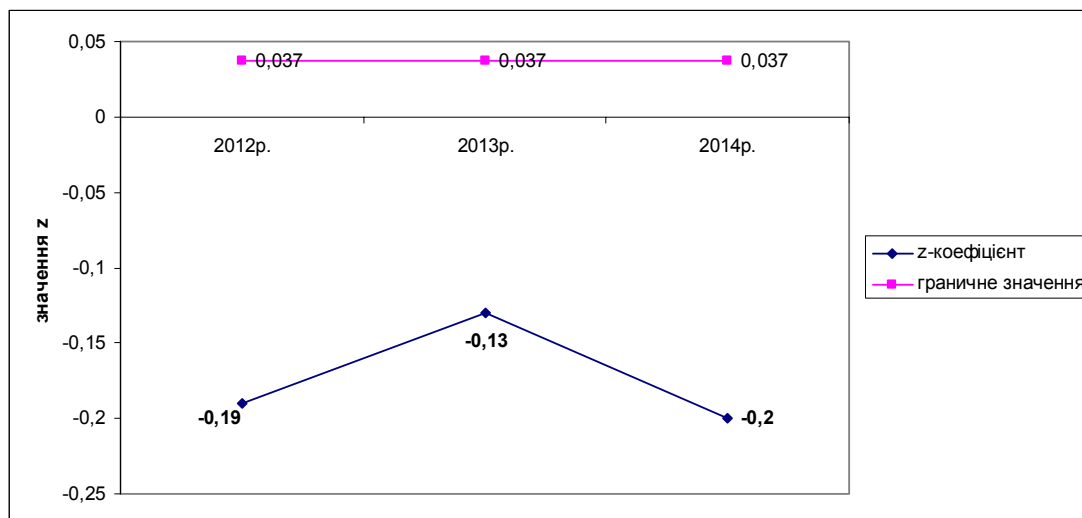

Рисунок 2. Динаміка значення Z -коефіцієнта за моделлю Ліса
ТОК ПФ «Тернопільавіаавтотранс» за 2012-2014 роки

З даного рисунка видно, що загроза банкрутства є протягом 2012-2014 років, адже, значення z -коефіцієнта є меншим за встановлену норму (0,037).

Проте, варто пам'ятати, що зовнішні фактори (ступінь розвитку фондового ринку, податкове законодавство, нормативне забезпечення бухгалтерського обліку), нажаль, також не дають даній методиці в повній мірі відображати ситуацію для підприємств України і бути застосованою в якості універсальної моделі передбачення імовірності банкрутства.

Список використаних джерел:

1. Фінансова звітність ТОК ПФ «Тернопільавіаавтотранс» протягом 2012-2014 років діяльності.